

ABSTRAKT

Tato práce se zabývá sourozeneckými konstelacemi v souvislostech užívání obrazovek. V teoretické části jsou popsána dosavadní zjištění týkající se rodinného prostředí v kontextu digitálních technologií včetně představení základních principů rodičovské mediace. V následující kapitole jsou popsány další zdroje mediace, a to vrstevnická skupina a vzdělávací systém. Další kapitola pak reflektuje faktory ovlivňující obecnou podobu sourozeneckých interakcí. Cílem práce je formulovat typologii rolí, které sourozenci v tomto kontextu reprezentují, a popsat jejich mediační strategie. Práce využívá kvalitativní výzkumný design založený na nestrukturovaných rozhovorech s dvojicemi sourozenců. Hlavním zjištěním práce je, že sourozenci hrají důležitou roli v procesu osvojování si a užívání obrazovek dětmi i dospívajícími a záměrně i nezáměrně na své sourozence v této oblasti působí. V praktické části je představena typologie sourozeneckých rolí zahrnující roli nositele rodinného dědictví, zprostředkovatele sociálních norem, experta, partáka a izoláta. Pro popis mediačních strategií je využito členění na restriktivní a aktivní mediaci, společné užívání, participativní učení a vzdálenou mediaci. V průběhu interpretace získaných dat je také reflektováno, jakým způsobem se sourozenec liší od dalších socializačních činitelů v oblasti digitálních technologií a v čem tyto činitele doplňuje. Nastíněny jsou také limity práce plynoucí především z charakteristik kvalitativního výzkumného designu a nereprezentativního složení výzkumného vzorku, v důsledku čehož není možné výsledky práce zobecňovat. Dále jsou formulována doporučení pro praxi i budoucí výzkum.